

Technische vragen en antwoorden commissie Water en Ruimte & Gezond Water op 2 september 2026

5.a Programma-update Klimaat & Duurzaamheid/biodiversiteit breed

Fractie Partij voor de Dieren

Vraag:

We lezen in de adviesnota bij het Actieplan Biodiversiteit de doelstelling: 'in te zetten op een ecologisch gezond en veerkrachtig blauwgroen netwerk van dijken, watergangen, oevers en eigen terreinen [...]'

Uit antwoorden op Tweede Kamervragen van onze landelijke fractie blijkt dat waterschappen de watersysteemheffing mogen inzetten om extra maatregelen te financieren tegen de uitheemse rivierkreeften, wanneer dit KRW-doelbereik dichterbij brengt.¹

Zou dit ook kunnen betekenen dat er, binnen het Actieplan Biodiversiteit, de komende tijd versneld extra natuurvriendelijke oevers via deze heffing worden aangelegd? Hoeveel van die NVO's zijn al aangelegd binnen het huidige actieplan, en hoeveel staan er nog gepland voor de KRW deadline van eind 2027? Welk deel van het beschikbare budget van het actieplan gaat naar de aanleg van NVO's?

¹ 'Waterbeheerders van een gebied kunnen zelf inschatten welke maatregelen tegen uitheemse rivierkreeften zij noodzakelijk achten en welke financiële middelen zij daarvoor inzetten. Voor waterschappen geldt hierbij dat zij de inkomsten uit de watersysteemheffing mogen gebruiken voor het nemen van maatregelen tegen uitheemse rivierkreeften als anders het behalen van KRW-doelen in gevaar zou komen.'

Antwoord:

Het inzetten van natuurvriendelijke oevers (NVO's) als maatregel tegen invasieve rivierkreeften wordt binnen het waterschap verkent. Daarnaast moet nu vooral duidelijkheid komen over de verantwoordelijkheden, bevoegdheden, financiering en bestuurlijke samenwerking ten aanzien van de aanpak van rivierkreeften (bevoegd gezag is ministerie voor LNV). Vanuit het Actieplan voor Biodiversiteit zijn er nog geen natuurvriendelijke oevers aangelegd (wel een meander opgeschoond bij de EVZ Onkelsloot). Het actieplan is met name bedoeld om de ontwikkeling van natuurlijke oplossingen, zoals NVO's, onderdeel te maken van de reguliere bedrijfsvoering en het ontwikkelwerk van het waterschap. Daarnaast vallen NVO's ook onder de ecologische verbindingzones (EVZ's) die in het KRW-maatregelenpakket zijn opgenomen. KRW-maatregelen worden nu ook al gefinancierd uit de watersysteemheffing, waarbij natuurlijk ook steeds wordt gekeken naar andere, externe financieringsbronnen en koppelkansen.

Fractie BBB

Vraag:

1. Welke concrete en meetbare resultaten heeft het Actieplan Biodiversiteit inmiddels opgeleverd?
Kan het DB daarbij onderscheid maken tussen uitgevoerde activiteiten en aantoonbare verbetering van biodiversiteit en waterkwaliteit?

Antwoord:

Het Actieplan heeft een aantoonbare toename in kleinschalige inrichtingsmaatregelen, zoals nestkasten, hagen, verblijfplaatsen voor fauna, welke bijdragen aan biodiversiteitsherstel opgeleverd. Als voorbeeld is het landgoed Bouvigne ingericht met een nieuw bijenhotel, vleermuiskasten, amfibietrapjes in de afwateringsputten aan het koetshuis, een oeverwaluwand en wordt ingezet op circulair hergebruik van vrijkomend (dood) hout. Deze inrichtingsmaatregelen geven nog geen meetbare effecten op de biodiversiteit, vanwege hun korte doorlooptijd (plaatsing voorjaar 2026).

Het tweede gedeelte van de vraag betreft een bestuurlijke vraag en kan ter vergadering aan de portefeuillehouder worden gesteld.

Vraag:

2. Wat is de voorgenomen aanpak van de invasieve rivierkreeft en welke gevolgen heeft die aanpak voor agrariërs, grondeigenaren en het onderhoud van watergangen?
Worden zij betrokken bij praktische oplossingen en mogelijke pilots?

Antwoord:

De verantwoordelijkheid voor de aanpak van invasieve rivierkreeften ligt nog altijd bij het ministerie van LNVN, waarbij beroepsvissers onder de visserijwet uitheemse rivierkreeften kunnen wegvangen. Over de verantwoordelijkheden, bevoegdheden en financiering ten aanzien van de aanpak van uitheemse rivierkreeften loopt nu op landelijk niveau een discussie. Hier moet eerst duidelijkheid over komen voordat er gesproken kan worden over een voorgenomen aanpak, oplossingen of pilots. Wel is er overeenstemming over de visie (de ministeries van LNVN en I&W, Unie van Waterschappen en waterschap Brabantse Delta) dat een integrale aanpak (ecosysteemherstel en (eventueel) lokaal afvangen) van uitheemse rivierkreeften nodig is.

Vraag:

3. Hoe wordt bij projecten rond circulariteit en aquathermie bewaakt dat investeringen aantoonbaar rendabel zijn en niet ten koste gaan van de kerntaken en betaalbaarheid voor inwoners en bedrijven?

Antwoord:

Zowel bij de routekaart Circulariteit als de Waterenergievisie (aquathermie) zijn kerntaken een randvoorwaarde. Ook onevenredige kosten of disproportionaliteit zijn redenen om andere afwegingen te nemen in de routekaart Circulariteit. Voor aquathermie geldt dat investeringen worden gericht op kansrijke, collectieve warmtesystemen van circa 500 woningequivalenten of meer, omdat deze de grootste

maatschappelijke meerwaarde en een doelmatige inzet van publieke warmtebronnen bieden. Gemeenten beoordelen en programmeren de haalbaarheid en betaalbaarheid in hun warmteprogramma's en waterenergieplannen.